

Ungdommen i aviserne

Repræsentationer af unge i danske aviser 1953–2003¹

Klaus Levinsen og Charlotte Wien

Gennem de seneste halvtreds år har medierne spillet en stor rolle for offentlighedens opfattelser af ungdommen. I denne artikel undersøges, hvordan aviserne har skildret ungdommen i perioden 1953–2003. På grundlag af kvantitative indholdsanalyser viser vi, at det dominerende negative billede, som findes i en række engelske og amerikanske undersøgelser, ikke gør sig gældende i samme omfang i danske aviser. Langt hovedparten af de tidligere undersøgelser på området har benyttet sig af korte undersøgelsesperioder og er derfor ikke i stand til at indfange eventuelle forandringer. Med det lange tidsperspektiv kan vi vise, at der ikke findes nogen tiltagende negativ bias i fremstillingen af de unge i danske aviser.

En stor del af ungdomsforskningen handler om, hvordan «de unge» og «ungdommen» konstrueres og opfattes som en problemfyldt befolkningsgruppe. Medierne spiller en særlig rolle her, fordi de bidrager til at udvikle, sprede og fastholde bestemte diskurser og forestillinger om ungdommen. Disse er til stede i de medieprodukter, der har ungdommen som særlig målgruppe (magasiner, tv-programmer, musik, film), men findes også nyhedsmediernes måde at prioritere og omtale unge og ungdom på. En del af forskningen på dette område gør opmærksom på, at det ofte er de negative historier og repræsentationer af unge, som dominerer mediebildet, og at medierne herved kan bidrage til en omfattende panik i befolkningen og en dertilhørende stereotypificering og stigmatisering af ungdommen (Stangor og Schaller 2000, Tajfel og Forgas 2000). Blandt de tidligste studier af offentlige panikreaktioner er den britiske sociolog Stanley Cohens klassiske studie «Folk Devils and Moral Panics» (Cohen 1972), som inde-

holdt en analyse af, hvordan historier om de såkaldte «Mods» og «Roc-kers» bidrager til at fremstille hele ungdommen problematisk og normafvi-gende. Et andet eksempel er Geoffrey Pearsons studie af britisk ungdoms-hooliganisme, som påpegede, at ungdommen historisk set altid har været genstand offentlighedens bekymringer og frygt og herved fremkaldte en række stemplingsmekanismer (labelling), hvor unge fremstilles og opleves som farlige og truende for samfundsordenen (Pearson 1983). Senere har især amerikanske ungdomsforskere belyst, hvordan medierne fremstiller ungdommen negativt i forhold til emner som vold, sex, rygning, alkohol og stoffer. Når borgerne bliver stadig mere negative over for ungdommen, så skyldes det underholdnings- og nyhedsprogrammernes stigende grad af sen-sationsorientering (Nichols og Good 2004:9). En del af forskningen peger således ikke blot på, at medierne oftest har en negativ bias på ungdommen, men hævder også, at denne tendens er stadig mere tiltagende. I skandinavisk sammenhæng er disse fænomener blandt andet beskrevet i forbindelse med den «mediepanik», der opstår, når børn og unge fremstilles som storforbru-gere af nye medier og udsættes for billeder af vold og sexdyrkelse (Drotner 1990).

Både i ungdoms- og i mediesociologien er der meget, der tyder på, at ame-rikanske kulturelle «trends» kan give pejlinger på, hvordan fremtiden tegner sig i de nordiske lande, men der kan også argumenteres for, at den amerikan-ske kultur på en række væsentlige områder adskiller sig fra den nordiske, særligt når det gælder mediekulturen og synet på ungdommen. På baggrund af indholdsanalyser af udvalgte danske aviser fra perioden 1953–2003 er for-målet med denne artikel at undersøge, om der i Danmark findes en lignende negativ bias i mediernes behandling af de unge, og om der har været væsent-lige forandringer i mediernes fremstillinger af de unge på en række udvalgte parametre over tid. I det følgende præsenterer vi først den tidligere forskning på området. Herefter følger en redegørelse for vores undersøgelsesdesign, data og analysemetoder, samt en præsentation af vore analyser og resultater. Artiklen afsluttes med en sammenfattende konklusion og nogle overvejelser omkring den videre forskning på området.

Medierepræsentationer af unge – teoretiske perspektiver og tidligere forskning

Begrebet medierepræsentationer refererer til de måder, hvorpå forskellige grupper baseret på f.eks. alder, køn, og race fremstilles i medierne. Medie-

repræsentationer skal forstås som mediernes måde at re-præsentere noget allerede velkendt. Medierne og journalisterne refererer i nyhedsproduktionen til allerede eksisterende ideer om de fænomener, som beskrives (Gripsrud 2005:22). De repræsentationer af unge og ungdom, som findes i medierne, påvirker og forstærker vore forestillinger og ideer om ungdommen: Flere studier har vist, at medierepræsentationer har indflydelse på folks holdningsdannelse og adfærd, på de politiske dagsordener (Gamson og Mogadiliani 1989; Donovan og Leivers 1993; Hurtz og Durkin 2004; Wyn 2005; Patterson 2006; Slater 2007; Bleakney, Hennesey et al. 2008) og på vores sprog (Gorham 2006). Der er også grund til at fremhæve den rolle, som medierne spiller for de unges egne forestillinger om sig selv og deres sociale og kulturelle udtryksformer, en proces, der bl.a. er beskrevet som ungdomskulturens medialisering (se f.eks. Bjurstrøm 1997: 249–256). Ligeledes kan det fremhæves, at dynamiske studier af, hvordan medierepræsentationer forandrer sig over tid, også kan give os værdifuld viden om kulturelle forandringer i samfundet (Patterson 2006; Slater 2007; Bleakney, Hennesey et al. 2008; Sarromaa 2009).

Der findes som nævnt allerede en række studier af, hvordan unge fremtræder i medierne, men hovedparten af disse er amerikanske og britiske. Blandt de tidligste er Stensaas (1961), som i en undersøgelse af amerikanske aviser fandt, at de fleste nyhedshistorier om unge overvejende var negative og stillede de unge i et dårligt lys. Porteous og Colston fandt lignende tendenser i den britiske presse. Deres undersøgelse viste, at avisernes fremstillinger af de unge mestendels var domineret af historier om enten unge sportsfolk, kriminelle eller ofre fra ulykker eller vold og anden kriminalitet (Porteous og Colston 1980). Et opfølgende studie, gennemført på 21 britiske aviser i 1985, viste, at de mest fremtrædende kategorier, som i aviserne blev forbundet med de unge, var «ofre», «kriminalitet», «sport» og «arbejdsløshed» (Falchikov 1986). En senere undersøgelse af irske aviser bekræfter også dette generelle billede af ungdommen, som «either being af problem or having problems». Omkring 85 procent af alle nyhedshistorierne med unge var i det irske studie relateret til kategorier som kriminalitet, vold, ofre og sårbarhed (Devlin 2000:47). Disse resultater ser med andre ord ud til at være i overensstemmelse med en generel diskurs, hvor ungdommen fremstilles som «either deviant or passively at risk, and sometimes both simultaneously» (Devlin 2000, cit. Griffin 1997, 17–18).

Ved siden af disse generelle tendenser er der også grund til at være opmærksom på betydningen af episodiske begivenheder. Den amerikanske medieforsker McManus gennemførte en undersøgelse af californiske avisers dækning af ungdomsvold og fandt, at der var betydelige forskelle i avisernes

framing i tiden efter såkaldte «critical discourse events» – som massakren på Columbine High School. Efter sådanne begivenheder øger journalister deres anvendelse af tematiske frames og er mere villige til at diskutere problemerne årsager og løsninger. Der er med andre ord stor forskel på, hvordan unge indgår i den daglige rutinejournalistik, og hvordan de indgår efter kritiske begivenheder (McManus 2002).

Når vi vender os mod tv-mediet, finder vi forskningsresultater, som har store ligheder med resultaterne fra analyserne af aviserne. Heintz-Knowles (2000) gennemførte en undersøgelse af, hvordan amerikanske prime time tv-udsendelser skildrede ungdommen, og fandt, at halvdelen af underholdningsprogrammerne inkluderede unge. De unge, som deltog i disse programmer, var typisk kvinder og hvide, og de emner, som blev behandlet, havde overvejende fokus på romantik, parforhold, venskaber og familieforhold. Men når man udvidede analysen til den samlede sendeflade, var det generelle billede, at ungdommen oftest var en kilde til problemer, som det voksne samfund måtte løse (Heintz-Knowles 2000:6), Augrun og Grady (2000) og senere Admundson, Lichter et al. (2005) har også analyseret tv-udsendelsers dækning af de unge på både lokale og nationale amerikanske kanaler. Augrun og Grady fandt, at det særligt var de lokale tv-kanaler, som havde en tendens til at anvende negative stereotype fremstillinger af ungdommen. Desuden viste deres forskning, at de lokale nyhedsudsendelser typisk anlagde en tilskuervinkel, med små klip vist i høj hastighed, som vanskeliggjorde seernes følelsesmæssige involvering. Indholdsmæssigt var den typiske dækning karakteriseret ved sensationelle øjenvidneberetninger med fokus på unge som enten kriminelle eller ofre for kriminalitet og ulykker. De nationale medier præsenterede derimod nyhederne om de unge inden for en ramme, som typisk også indeholdt oplysninger om den sociale kontekst og diskuterede forslag til håndtering af problemerne (Aubrun og Grady 2000:2–5). Resultaterne i Admundson, Lichter et al.s undersøgelser giver et lignende billede. De fandt, at «local news stories about youth tend to treat adolescence as a source of personal problems and social disruptions that need to be addressed by adults», og det vigtigste journalistiske nyhedskriterium i disse historier så ud til at være, «if it bleeds it leads» (Admundson, Lichter et al. 2005:25).

Den seneste undersøgelse på området (Wyn 2005) inddrager både tv- og avisnyheder i en sammenligning af medierepræsentationer i af unge i USA, Australien, New Zealand og Storbritannien. Wyn fremhæver, at medierepræsentationerne af de unge befinder sig mellem to konkurrerende diskurser: På den ene side beskrives de unge som en trussel mod samfundsordenen, og på den anden side fremstilles de som «håbet for fremtiden» (Wyn 2005:31–32).

Sammenfattende om den tidligere internationale forskning på området kan man sige, at medierepræsentationerne af de unge selvfølgelig afhænger af, hvilken medietype og hvilke medieprogrammer der er tale om. Der ser dog også ud til at være nogle klare ligheder på tværs af henholdsvis tv-programmer og avistekster ved det, at ungdommen overvejende fremstilles som en problematisk befolkningsgruppe, som vækker bekymring i voksensamfundet. Hermed afspejles med andre ord et klassisk generationstema, som handler om, hvordan voksengenerationerne er fanget mellem håb og frygt i deres syn på de kommende generationer.

Med udgangspunkt i den tidligere forskning vil vi derfor undersøge, i hvilket omfang disse dominerende negative repræsentationer af unge, som findes i medierne i de engelsksprogede lande, også gør sig gældende i danske avisers behandling af unge. Som det er fremgået ovenfor, er de fleste af de tidligere studier baseret på nogle relativt korte undersøgelsesperioder. Den eneste undtagelse herfra er Sarromaa's kvalitative indholdsanalyse af kønsdiskursen i en brevkasse i et ungdomsmagasin (Sarromaa 2009). Sarromaa når frem til en række interessante konklusioner om, hvordan kønsdiskursen i brevkassen samvarierer med kønsdiskursen i det omgivende samfund over en 20-årig periode. Tidligere undersøgelser af repræsentationer af ældre i medierne har vist, at der over tid findes ret forskellige måder at fremstille den ældre del af befolkningen på, og at mediernes fremstillinger af denne befolkningsgruppe også følger nogle tidstypiske stereotyper af de ældre (Wien 2005). Vi antager derfor også, at dette vil gælde for den yngre del af befolkningen. I vores analysedesign opererer vi med et ret langt tidsperspektiv, idet vi undersøger avisernes repræsentationer af de unge over en periode på 50 år. Selvom dette lange tidsperspektiv også implicerer nogle begrænsninger med hensyn til den kontekstuelle fundering af analysen, så giver det os mulighed for at nuancere billedet af, hvordan de unge repræsenteres i medierne.

Data og metode

Vores forskningsprojekt «Youth in the News» omfatter både kvantitative og kvalitative indholdsanalyser af avistekster, men da formålet i denne artikel primært er at tilvejebringe et overblik over udviklingstendenserne, holder vi os her til den kvantitative indholdsanalyse, som efter kodningsprocessen hovedsagelig betjener sig af statistiske validerings- og analyseteknikker. Begrænsningerne ved denne metode er selvsagt, at den ikke – ligesom kvalitative indholdsundersøgelser – giver de samme muligheder for at relatere indholdet i medieprodukterne til den specifikke kontekst, som de indgår i,

og til detaljerede analyser af de enkelte teksters samlede sproglige udtryk. Metodisk set er den kvantitative indholdsanalyse derimod velegnet til at beskrive overordnede mønstre i medieindholdet og til at belyse eksistensen og omfanget af på forhånd udvalgte ord, emner, og grupper i et større materiale (Berelson 1952; Günter 2000), og det er netop det, som er formålet i denne del af vores forskningsprojekt.

Valget af aviserne som empirisk materiale skyldes først og fremmest, at de både historisk og aktuelt må betegnes som første led i nyhedskæden. Det er her, at hovedparten af nyhederne fremstilles og præsenteres, inden de formidles videre af de elektroniske medier som f.eks. radio, tv og internettet. Fordelen ved valget af aviser består i, at vi i empirisk henseende her har særligt gode muligheder for at tilvejebringe et omfattende brugbart materiale, idet hovedparten af de danske aviser er tilgængelige på mikrofilm og på mediedatabaser – hvilket ikke er tilfældet, når det gælder nyheder på TV.

Vi udvalgte fem aviser til undersøgelsen, som tilsammen kan siges at være repræsentative for det samlede danske avislandskab: en større landsdækkende avis (Politiken), en tabloidavis (BT), en regional avis (Fyens Stiftstidende), en lokal avis (Næstved Tidende) og en nicheavis (Kristeligt Dagblad). Fra hver af disse aviser valgte vi én uges avisproduktion for hvert tiende år i perioden 1953–2003. Det gav os et samlet udvalg på 210 aviser, som blev læst igennem af en gruppe forskningsassistenter, der havde til opgave at finde alt det materiale, som omhandlede unge. To kriterier styrede denne udvælgelsesproces. Det første var FN's ungdomsdefinition, der udelukkende forholder sig til alder, idet unge defineres som alle personer, som er mellem 14–24 år. Det andet kriterium var baseret på teksternes begrebsanvendelse: Alle tekster, der indeholdt ord som unge, ungdom, teenagere eller synonymmer for disse begreber, blev valgt.

De udvalgte tekster (i alt 1174) blev herefter kodet ud fra en række variable, som omfattede emne, negativ/positiv bias, udgivelsesdato, artikellængde, anvendelse af citater og køn. Kodningen af artikelemne fulgte emneordlisten fra en dansk avisdatabase,² og til brug for kodningen af negativ/positiv bias har vi udviklet tre relativt simple kodekategorier: Artikler, der beskrev unge som en ressource, som socialt engagerede, sympatiske, pligtopfyldende, smukke, talentfulde eller lignende blev kodet positive. Vi har gengivet to eksempler på sådanne artikler nedenfor. Eksemplerne er valgt fra hver sin ende af perioden og er desuden – af hensyn til denne artikels længde – udvalgt blandt de korteste artikler i materialet:

KORT SAGT

En ung dansk Videnskabsmand, mag. Scient Niels Palle Wieth-Knudsen, en Søn af Knud Asbjørn Wieth-Knudsen, forsvarer i dag sin opsigtsvækkende Doktordisputas ved Lunds Universitet. Niels Wieth-Knudsen afviser i sin Disputas paa væsentlige punkter Einsteins [sic] Teorier.

14. november 1953, *Næstved Tidende*

EKSTRANUMRE: Godt frem i blusen

De bare bryster under jakken får uvægerligt én til at tænke, at her har vi så endnu en ung violinbabe, der skal sælges på sit udseende. Den gode overraskelse er, at slanke Janine Jansen med det lange, mørke hår kan mere end bare se godt ud. Med en Stradivarius i hånden får hun meget ud af Ravels 'Tzigane'. Det er ikke helt så overlegent som hos Nikolaj Znaider. Men det er intenst, mørkt og glødende, og Jansen fedter ikke med tingene. Selv når hun griber til det deciderede sovsede repertoire som Sjostakovitjs 'Romance' og temaet fra filmen 'Schindler's List' af John Williams, synger hendes instrument smagfuldt. [...]

13. november 2003, *Politiken*

Ingen af de ovenstående artikler angiver de unges alder, men er udvalgt fordi artiklens hovedperson omtales af journalisten som «ung», og begge eksempler er blevet kodet som positive, da de begge beskriver talentfulde individer. Tilsvarende blev artikler, der beskrev unge som problematiske, utilpassede, kriminelle, passive blev kodet som negative. Vi har udvalgt to eksempler fra materialet.

Bøllestreger

En Del unge Mennesker – saa vidt det kunde konstateres – udenøs fra – deltog i Lørdags i en Festlighed her i Byen. En Del af «Gæsterne» har aabenbart fundet det morsommere paa Gaden, i hvert fald fartede de op og ned ad Storgade Aftenen igennem. Herunder morede de sig med at brænde Kinesere af og det kunde være hvad være vil, men der var aabenbart ogsaa Bøllespirer imellem. Det ærgede en Bilejer godt, da han kom til sin Vogn paa Parkeeringspladsen udfor Sparekassen og saa, at Radioantennen til hans Bil var brækket af. Antennen fandt han henkastet i Biografens Port. Det er en af de Handlinger, som fortjener en alvorlig Afklapsning, for det er ren og skær Ondskab, der her er tale om.

9. november 1953, *Næstved Tidende*

Punkere amok

Politiet trak stavene, og fem blev anholdt, da en snes «punkere» natten til lørdag skulle hjem til København efter en punker-fest i «Elværket» i Helsingør. Gruppen var stærkt provokerende på vejen gennem Helsingør by til banegården, og da politiet anholdt to af de værste gik resten amok. En sigtes for vold mod politiet.

16. november 2003, *B.T.*

I begge tilfælde beskrives de unge som tilhørende en gruppe (bøllespirer eller punkere). Ingen af de unge er navngivne, og journalisten angiver heller ikke deres alder. I det første tilfælde er artiklen udvalgt, fordi journalisten selv anvender begrebet unge om gruppen af bøllespirer. I det andet tilfælde beror udvalget af artiklen på en fortolkning af konteksten (punkere antages at være unge mennesker).

Artikler om unge, som hverken blev beskrevet positivt eller negativt blev kodet «neutrale». I kodningsprocessen deltog tre forskningsassistenter, som registrerede samtlige artikler og kodninger i en samlet datafil, og de efterfølgende tests af intercoderreliability viste, at der var god overensstemmelse imellem de forskellige assistenters kodninger (Krippendorfs Alpha: 0.82–1.0).

Analyser og resultater

Antallet artikler og deres fordeling på de udvalgte aviser fremgår af tabel 1. Et samlet blik på hele perioden viser, at årene 1973 og 2003 har markant flest artikler, der omhandler unge. En forsigtig tolkning af disse tal er, at der hen over hele perioden har været en stigning i antallet af artikler om unge, men at 1973 skiller sig ud, fordi denne tid fortsat var præget af ungdomsoprøret, som startede i slutningen af 1960'erne. Samtlige aviser har nogenlunde lige mange artikler om unge over hele perioden (218–293). Undtagelsen herfra er Kristeligt Dagblad (134), som er en avis, der overvejende har en ældre læsere samt færre og længere artikler. Det gælder for de fleste af aviserne, at de over perioden har ændret format og omfang, og det bør bemærkes, at vore oplysninger om antallet af artikler ikke siger noget om, hvor meget plads de optager i forhold til den samlede tekstmængde i aviserne.

Tabel 1 Artikler om unge i aviserne. Antall.

	1953	1963	1973	1983	1993	2003	Alle år
Politiken	35	32	52	38	50	58	265
B.T.	33	36	58	38	40	59	264
Næstved Tidende	30	36	56	37	31	28	218
Kr. Dagblad	19	22	40	15	13	25	134
Fyns Stiftstidende	31	28	64	39	57	74	293
N	148	154	270	167	191	244	1174

Når vi vælger at se på, hvilke emner som forbindes med de unge, så skyldes det antagelsen om, at offentlighedens problemopfattelser præges af, hvilke typer af emner og problemstillinger som er koblet til de unge. Som nævnt viser den tidligere forskning, at de unge i medierne oftest er forbundet med kriminalitet og ulykker – enten som gerningsmænd eller som ofre (Porteous og Colston 1980; Falchikov 1986; Devlin 2000), og at en stor del af teksterne handler om sport og sportspræstationer.

Vores materiale viser samlet set et lidt andet billede. I tabel 2 vises registreringen af artikler om unge fordelt på 13 forskellige emnekategorier opdelt på de forskellige undersøgelsesår. Her ses det, at emnet kriminalitet også i de danske aviser fylder meget (22 procent). Men dernæst er det kultur, som har en fremtrædende placering (16 procent). Denne kategori er relativt bred og omfatter underemner som f.eks. musik, teater, litteratur og medier, og set i et tidsperspektiv er det værd at bemærke, at kultur faktisk forekommer lige så ofte eller oftere end kriminalitet i årene 1953, 1963 og 2003. Blandt de øvrige fremtrædende kategorier er sport (12 procent) og uddannelse (11 procent). Vores materiale kan heller ikke bekræfte, at «ulykker» skulle være et af de dominerende emner.

Tabel 2 Klassifikation af artikler om unge efter emne. Procent.

	1953	1963	1973	1983	1993	2003	Alle år
Kriminalitet (retsvæsen)	23	19	22	30	28	16	22
Kultur	24	34	9	9	13	16	16
Sport	8	10	14	11	7	19	12
Uddannelse	8	9	14	14	12	8	11
Landspolitik	3	2	9	7	17	5	8
Socialforhold	4	6	9	3	5	9	6
Etik, filosofi og religion	5	3	4	4	2	2	3
Ulykker	8	4	2	1	3	2	3
Arbejdsmarked	8	4	2	1	3	2	3
Samliv	2	3	1	7	1	3	3
Udlandet	1	2	4	1	3	3	3
Sundhed	2	1	3	4	2	3	3
Andet	7	5	6	7	5	11	7
Total	100	100	100	100	100	100	100
N	148	154	270	167	191	244	1174

Sammenlignet med de tidligere udenlandske undersøgelser må vi hermed konstatere, at vores materiale viser et lidt mere nuanceret billede med hensyn til den emnemæssige spredning.

De dominerende negative repræsentationer af unge, som fremhæves i store dele af den tidligere forskning, finder vi ikke belæg for i vores analyser af de danske aviser. Tværtimod viser de samlede fordelinger for alle årene i tabel 2, at der er lidt flere positive, end der er negative og neutrale artikler. Over tid er andelen af positive artikler imidlertid faldet siden 1973. I samme periode har der været en mindre stigning i andelen af negative artikler, og blandt alle undersøgelsestidspunkterne er det året 1983, som har den største andel af negative artikler (41 procent). Hovedparten af de tekster, der er kodet som negative, handler ikke overraskende om kriminalitet. Den tydeligste tendens ser imidlertid ud til at være, at der fra 1983 er flere artikler, som har en neutral fremstilling af de unge.

Table 3 Negative og positive beskrivelser af de unge. Procent.

	1953	1963	1973	1983	1993	2003	Alle år
Positive	56	56	47	17	29	32	39
Negative	26	24	33	41	35	32	32
Neutrale	18	20	19	41	37	36	29
Total	100	100	100	100	100	100	100
N	148	154	270	167	191	244	1174

Nærmere analyser af, hvordan de positive, negative og neutrale artikler fordeles sig på de forskellige aviser, viser, at det er den regionale avis (Fyens Stiftstidende) som har flest negative tekster, og ikke den landsdækkende tabloidavis (BT). Denne tendens i retning af mere negativ bias i de lokale medier end i de landsdækkende stemmer godt overens med Aubrun og Grady's (2000) samt Admundson, Lichter et al.s (2005) resultater. Mediernes repræsentationer af unge bærer præg af, at der er bestemte sociale karakteristika, der dyrkes. I litteraturen om mediernes rolle i dannelsen og vedligeholdelsen af stereotyper, fremhæves tendensen til at omtale sociale grupper og gruppeadfærd frem for individer. Dette er især tilfældet, når der tales om «de» unge eller «ungdommen» som en kategori af mennesker med fælles sociale og kulturelle kendetegn. Da ungdommen i midten af 1900-tallet blev synlige i medierne, var det således ofte enten som medlemmer af kriminelle bander, der forstyrrede den offentlige orden, eller som medlemmer af musikbands, der introducerede nye kulturelle symboler og udtryksformer (Thompson 1998; Welsch et al. 2002).

I vores undersøgelse kodede vi vore tekster i tre kategorier: en, der registrerede, hvorvidt de unge blev portrætteret som individer (som Janine Jansen eller Niels Palle Wieth-Knudsen), en anden, der registrerede tekster, hvori unge optrådte som medlemmer af sociale grupper (som punkere eller som bøllespirer), og endelig en, der registrerede tekster, hvor «ungdommen» (e.l. synonym) blev brugt som gruppeepitet.

Tabel 4 Unge som individer eller som gruppe-medlemmer? Procent.

	1953	1963	1973	1983	1993	2003	Alle år
Individ (fx navngiven pers.)	48	39	38	57	58	53	49
Gruppe (fx «læderjakker»)	36	40	42	5	13	14	25
Samlebetegnelse (fx ungdommen)	16	18	13	27	23	25	20
Ved ikke	1	3	7	11	6	9	7
Total	100	100	100	100	100	100	100
N	148	154	270	167	191	244	1174

Tabel 4 viser fordelingen over hele undersøgelsesperioden. Det ses her, at unge optræder som enkeltindivider i næsten halvdelen af teksterne (49 procent) og i grupper i en fjerdedel af teksterne. Omkring en femtedel af teksterne bruger et gruppeepitet som f.eks. «ungdommen». Ser vi på udviklingen over tid, er det tydeligt, at der bliver flere tekster, som fremstiller de unge som individer, mens det modsatte er tilfældet med hensyn til tekster, som omhandler unge i forskellige sociale grupper. I årene 1983, 1993 og 2003 handlede halvdelen af undersøgelsesmaterialet om unge portrætteret som enkeltpersoner. Gruppoperspektivet var mest fremtrædende i årene 1953 (36 procent), 1963 (40 procent) og 1973 (42 procent). En krydstabulering i forhold til emne viser desuden, at 25–30 procent af teksterne i de dominerende emnekategorier «kriminalitet», «kultur» og «sport» omtalte de unge som medlemmer af grupper.

Ungdommen er i den tidligere forskning på området beskrevet som «the most silenced generation» (Grossberg 1994, citeret i Mazzarella 2003:236). Når de unge portrætteres i medierne, så er det oftere på baggrund af ekspertudtalelser end de unges egne udtalelser, hævdes det. Ved at give ordet til psykologer, sociologer, læger og pædagoger opstår der en tendens til at generalisere enkeltstående problematiske episoder til at gælde for en hel generation (Mazzarella 2003:236). Vores data giver mulighed for at undersøge, hvorvidt denne pessimistiske vurdering også reflekteres i aviserne og deres kildeanvendelse i historierne om unge.

Vores analyse af kildeanvendelsen i tabel 5 viser, at det kun er en mindre del af teksterne, som indeholder et citat af en ung person (18 procent). Men

når vi ser på forandringerne i undersøgelsesperioden, finder vi faktisk en stigning i antallet og andelen af tekster, som citerer unge: I vores materiale fra 1953 var der kun 5 procent af artiklerne, som citerede unge, mens det i årene 1963 og 1973 var 14 procent og i 1983, 1993 og 2003 23–26 procent. Med andre ord: Vi finder en øget tendens i medierne til at lade de unge selv komme til orde. Det skal dog i den forbindelse bemærkes, at denne tendens også afspejler en generel professionalisering af journalistikken, hvor kilderne i stigende omfang kommer til orde gennem direkte citater.

Tabel 5 Citater af unge i artiklerne. Procent.

	1953	1963	1973	1983	1993	2003	Alle år
Citeret	5	14	14	23	26	23	18
Ikke citeret	95	85	85	77	74	77	82
Ved ikke	0	1	0	0	1	0	0
Total	100	100	100	100	100	100	100
N	148	154	270	167	191	244	1174

Hvad angår ekspertudtalelser, så er der 14 procent af teksterne i materialet, som indeholder citater af eksperter som f.eks. psykologer, sociologer, socialrådgivere, læger og lærere. Denne andel er næsten konstant for hele perioden, dog med undtagelse af de første undersøgelsesår, hvor der blot er 5 procent af teksterne, som indeholder citater af eksperter.

Den tidligere forskning i mediernes repræsentationer af ungdommen har peget på, at der betydelige kønsforskelle, når det handler om, hvor meget henholdsvis unge mænd og kvinder fylder i medierne, men også når det gælder spørgsmålet om, hvordan kønnene repræsenteres i forhold til forskellige indholdsemner (Falchikov 1986; Devlin 2000; Mazarella 2003). Vore data bekræfter i det store hele den skæve fordeling af, hvor meget henholdsvis mænd og kvinder omtales i medierne. Som det fremgår af tabel 6, så er det 38 procent af teksterne, der omtaler unge mænd, mens det kun er 16 procent af teksterne, som omtaler unge kvinder. Denne fordelingsmæssige skævhed er stort set konstant for alle undersøgelsestidspunkterne, dog med en undtagelse af 2003, hvor forskellen er noget mindre, idet der er 21 procent af teksterne, som omtaler unge kvinder, og 34 procent, som omtaler unge mænd.

Tabel 6 Repræsentation af de to køn. Procent.

	1953	1963	1973	1983	1993	2003	Alle år
Mand/mænd	45	34	38	39	44	34	38
Kvinde/kvinder	14	15	12	16	15	21	16
Begge køn	8	9	15	8	6	10	10
Ikke omtalt	33	42	35	38	35	35	36
Total	100	100	100	100	100	100	100
N	148	154	270	167	191	244	1174

Der er også store forskelle på, hvilke emner der kobles til henholdsvis mænd og kvinder, og hvorvidt der er tale om negative eller positive repræsentationer. Som det fremgår af tabel 7, så er næsten halvdelen af teksterne om de unge mænd negative, mens det modsatte er tilfældet for kvinderne, hvor over halvdelen af teksterne er positive, mens 17 procent er negative. Emnemæssigt afspejler disse fordelinger, at langt de fleste tekster om kriminalitet og ulykker handler om unge mænd.

Tabel 7 Køn – positive eller negative historier (alle år). Procent.

	Mand/ mænd	Kvinde/ kvinder	Begge køn	NA	Total
Positiv	38	58	50	29	39
Negativ	49	17	23	23	32
Neutral	13	25	28	48	29
Total	100	100	100	100	100
N	451	184	115	424	1174

Konklusion og afsluttende bemærkninger

Vores undersøgelse af, hvordan unge repræsenteres i danske aviser, har vist, at det dominerende negative billede, som findes i en række engelske og amerikanske analyser, må modificeres en del: De beskrivelser af unge, som

findes i danske medier, fordeler sig stort set med en tredjedel negative, en tredjedel positive og en tredjedel neutrale historier.

Langt hovedparten af de tidligere undersøgelser på området har benyttet sig af forholdsvis korte undersøgelsesperioder og er derfor ikke i stand til at indfange eventuelle forandringer (fx Porteous og Colston 1980; Falchikov 1986; Devlin 2000). Vore analyser viste, at det også i de danske aviser er emner som kriminalitet og sport, som fylder meget i det lange perspektiv, men hertil kommer også, at kulturstoffet også fylder en pæn del i dækningen af de unge i aviserne. I materialet fandt vi ikke tegn på en tiltagende negativ skævvridning, tværtimod var tendensen, at der med tiden er kommet flere neutrale fremstillinger af de unge.

Vores analyser viser, at de unge citeres oftere i dag end tidligere, mens anvendelsen af citater fra eksperter har ligget på et næsten konstant niveau siden 1963. Dette resultat overrasker, fordi vi med udgangspunkt i en tidligere undersøgelse af medie billedet af de ældre (Wien, 2005) ville have forventet, at professionaliseringen af børne- og ungesektoren op gennem 1960erne og 1970erne ligesom professionaliseringen af plejesektoren ville have afspejlet sig i mediedækningen af de unge i form af ekspertudtalelser. Dette er dog ikke tilfældet. En forklaring herpå kan være, at ungdomsoprøret og den fokus, der i kølvandet heraf kom på de unge, udgør en slags udlignende faktor: Ungdomsoprøret handlede jo netop om, at de unge selv ville høres og ses og ikke lade sig nøje med at være en «silenced generation».

Vores undersøgelse viste desuden markante kønsforskelle i materialet. Unge mænd er i alle undersøgelsesperioderne oftere til stede i aviserne end unge kvinder, men i materialet fra 2003 er andelen af artikler, som handler om kvinder, dog steget lidt.

Der er naturligvis flere mulige forklaringer på forskellene mellem amerikanske og engelske forskningsresultater og dem, vi finder på grundlag af det danske avismateriale, ligesom der er flere forklaringer på de særlige udviklingstræk, vi finder i perioden. Set i et komparativt perspektiv er der dels tale om forskellige mediesystemer, hvor den kommercielle konkurrence om læserne traditionelt har været størst i USA (Esser 1999, Hallin og Mancini 2004). Denne forskel kan potentielt sætte sig spor i mediernes prioritering af såkaldt sensationsstof. Men herudover er der naturligvis også reelle samfundsmæssige forskelle på de unges livsvilkår og den kultur, de er en del af. Den udbyggede velfærdsstat, som er karakteristisk for de nordiske lande, prioriterer typisk en tidlig social indsats over for socialt svage børn og unge, hvilket betyder, at de sociale marginaliseringsprocesser er svagere. Eksempelvis er raterne for ungdomskriminalitet reelt betydeligt højere i England og USA end i Danmark, hvilket helt forventeligt sætter sig spor i mediernes

behandling af ungdommen. Dermed bliver et af undersøgelsens væsentligste bidrag til forskningen på området, at det ikke synes muligt at generalisere forskningsresultater fra en britisk og/eller amerikansk kontekst til en dansk og/eller nordisk kontekst på dette område. Dertil er de kulturelle og mediemæssige forhold for forskellige.

Når det gælder vore tolkninger af udviklingen i Danmark, så indeholder den undersøgte periode en række væsentlige samfundsforandringer: konsolideringen og udvidelsen af velfærdsstaten, synliggørelsen af ungdommen og etableringen af en selvstændig ungdomskultur, som i allerhøjeste grad kommer til udtryk i kulturlivet og i det politiske liv i løbet af 1970'erne. I mediernes produktionspraksis, herunder avisernes og avisjournalistikkens, har der også været store forandringer. En oplagt forklaring på, at der over tid er flere «neutrale» historier om unge, kan netop være, at aviserne efter 1960'erne gradvist forandrede sig fra partiaviser til omnibusaviser med et bredere publikum og en mindre synlig ideologisk profil. Ligeledes har der i den samme periode været en stærk professionalisering af avisjournalistikken, som har skabt en større variation i de journalistiske genrer og dermed også skabt plads til at inddrage de unges egne stemmer i artiklerne. Vi ser således i lighed med Wyn (2005) to konkurrerende mediediskurser i nyhedsmediernes, hvor de unge på den ene side frames negativt (som en trussel) og på den anden side positivt (som håbet for fremtiden). Men kampen mellem de to diskurser synes langt fra afgjort, sådan som den del af forskningen, der postulerer stigende negativ bias i nyhedsmediernes, påstår (Porteous og Colston 1980; Falchikov 1986; Devlin 2000). Tværtimod synes omnibusavisens ideal om tilstræbt objektivitet at udgøre en slags tredje diskurs, der tydeligvis fylder mere og mere i mediebilledet i kraft af en øget andel af nyhedshistorier, hvori de unge fremstilles neutralt. Afslutningsvist vil vi endnu engang fremhæve, at der naturligvis også knytter sig en række forbehold til tolkningen af vore resultater, som relaterer sig vore data og undersøgelsesmetode. Vore data er indsamlet ved hjælp af stratificerede tilfældigt udvalgte stikprøver over en halvtredsårig periode. Hvert punktnedslag dækker dog en forholdsvis kort periode på en uge, hvilket betyder at «tilfældige» udsving på grund af særlige begivenheder også påvirker resultaterne i de enkelte år. Vi har imødegået dette ved ikke at tolke for hårdt på forskellene mellem de enkelte undersøgelsestidspunkter og ved, at vi koncentrerer os om det samlede billede. Denne problematik er dog en almen betingelse i denne type undersøgelser og findes ligeledes i flere af de tidligere studier. Når dette er sagt, vil vi dog hævde, at vi med vores undersøgelse har bidraget til at skabe et overblik over forandringer i mediernes fremstilling af de unge og derved skabt et godt udgangspunkt for en række opfølgende kvalitative studier på området.

Noter

1. Tak til tidsskriftets redaktion samt to anonyme referees for konstruktive kommentarer til artiklen
2. Se http://www.db.dk/binaries/polinfoclassic_2001.doc. Vi har dog kun anvendt emneordslistens øverste niveau og indekseret med en enkelt term pr. artikel.

Referencer

- Amundson, D. R., et al. (2005). *What's The Matter With Kids Today – Television Coverage of Adolescents in America*. Washington: Frameworks Institute.
- Aubrun, A. og J. Grady (2000). *Aliens in the Living Room: How TV Shapes Our Understanding of «Teens»*. Washington: Frameworks Institute.
- Berelson, B. (1952). *Content Analysis in Communication Research*. New York: Free Press.
- Bjurstrøm, E. (1997). *Högt & Lågt – Smak och stil i ungdomskulturen*. Umeå: Boréa Bokförlag.
- Bleakney, A., et al. (2008). It works both Ways: The Relationship between Exposure to Sexual Content in the Media and Adolescent Sexual Behaviour. *Media Psychology*, 11(1): 443–461.
- Cohen, S. (1972). *Folk Devils and Moral Panics: The Creation of the Mods and Rockers*. London: MacGibbon & Kee 1972.
- Devlin, M. (2000). Representations of Youth in Ireland. Department of Sociology, Maynooth, National University of Ireland: Ph.D-dissertation.
- Donovan, R.J. og S. Leivers (1993). Using Paid Advertising to Modify Racial Stereotype Beliefs. *Public Opinion Quarterly*, 57(2): 205–218.
- Dorfman, L. og V. Schiraldi (2001). Off Balance: Youth, Race & Crime in the News. Building Blocks for Youth. Berkeley Media Studies Group, Public Health Institute, Justice Policy Institute.
<http://www.buildingblocksforyouth.org/media/media.pdf>
- Drotner, K. (1990). Modernitet og mediepanikk. I: Deichman-Sørensen, T. og I. Frønes (red.) *Kulturanalyse*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Esser, F. (1999). Tabloidization of News: A Comparative Analysis of Anglo-American and German Press Journalism. *European Journal of Communication*, 14: 291.
- Falchikov, N. (1986). Images of adolescence: an investigation into the accuracy of the image of adolescence constructed by British newspapers. *Journal of Adolescence*, 9(2): 167–180.

- Gamson, W.A. og A. Modigliani (1989). Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructionists Approach. *The American Journal of Sociology*, 95(1): 1–37.
- Gorham, B.W. (2006). News media's relationship with stereotyping: The linguistic intergroup bias in response to crime news. *Journal of Communication*, 56(2): 289–308.
- Gripsrud J. (2005). *Mediekultur, medie-samfund*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Gunter, B. (2000). *Media Research Methods*. London: Sage Publications.
- Hallin, D.C. og P. Mancini (2004). *Comparing Media Systems: Three Models of Media and Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Heintz-Knowles, K.E. (2000). *Images of Youth: A content Analysis of Adolescents In Prime-Time Entertainment Programming*. Washington: Frameworks Institute.
- Hinton, P.R. (2000). *Stereotypes, cognition and culture*. Hove: Psychology Press.
- Hurtz, W. og K. Durkin (2004). The effects of gender-stereotyped radio commercials. *Journal of Applied Social Psychology*, 34(9): 1974–1992.
- Mazzarella, S.R. (2003). Constructing Youth. I: A.N. Valdivia (2003). *A companion to media studies*. Oxford: Blackwell.
- McManus, J. (2002). Youth Violence Stories Focus On Events, Not Causes. *Newspaper Research Journal*, 23(4): 6–19.
- Nichols, S.L. og T.L. Good. (2004). *America's Teenagers: Myths and Realities: Media Images, Schooling, and the Social Costs of Careless Indifference*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Nyboe, L og K. Drotner (2008) Identity, aesthetics, and digital narration. I: Lundby, K. (red.) *Digital Storytelling, Mediatized Stories: Self-Representations in New Media*, Bd. 52. New York: Peter Lang, 2008.
- Paterson, B. (2006). Newspaper representations of mental illness and the impact of the reporting of 'events' on social policy. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 13(3): 294–300.
- Pearson, G. (1983). *Hooligan. A History of Respectable Fears*. London: Macmillan Press.
- Porteous, M.A. og N.J. Colston (1980). How adolescents are reported in the British Press. *Journal of Adolescence*, 3(3): 197–207.
- Sarromaa, S. (2009). Kjønsdiskurser i endring – om Det Nyes spørrespalte 1957, 1968 og 1977. *Tidsskrift for Ungdomsforskning*, 9 (1): 41–64.

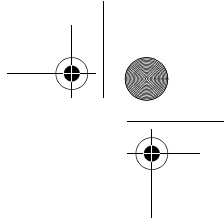
- Slater, M.D. (2007). Reinforcing Spirals: The Mutual Influence of Media Selectivity on Individual Behaviour and Social Identity. *Communication Theory*, 17: 281–303.
- Stangor, C. og M. Schaller (2000). *Stereotypes as individual and Collective Representations. Stereotypes and Prejudice*. C. Stangor. Philadelphia: Psychology Press.
- Stangor, C. (red.) (2000). *Stereotypes and Prejudice*. Philadelphia: Psychology Press.
- Stensaas, H.S. (1961). The front page teenager: How 111 dailies treat him. *Journalism Quarterly*, 38: 373–375.
- Tajfel, H. og J.P. Forgas (2000). Social Categorization: Cognitions, Values and Groups. I: Stangor, C. (2000). *Stereotypes and Prejudice*. Maryland: Psychology press.
- Thompson, K. (1998). *Moral Panic*. London: Routledge.
- Welch, M., E.A. Price og N. Yankey (2002). Moral Panic Over Youth Violence: Wilding and the Manufacture of Menace in the Media. *Youth & Society*, 34(1): 3–30.
- Wien, C. (2005). *Ældrebilledet i medierne gennem 50 år. En undersøgelse af ældrestereotyper i dagbladene fra 1953 til 2003*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Wyn, J. (2005). «Youth in the media: Adult stereotypes of young people». I: Williams A. og C. Thurlow (2005). *Talking Adolescence: Perspectives on Communication in the Teenage Years*. New York: Peter Lang Publishing.

Summary

Youth in the papers

The representation of youth in Danish newspapers 1953–2003

Through the last fifty years, media has played an important role in shaping public perceptions of youth. This article focuses on how newspapers – as agenda-setting media – have portrayed youth in the period 1953–2003. On the basis of quantitative content analyses, we demonstrate that the dominant and negative conception of representing youth, as portrayed in a number of Anglo-Saxon studies, cannot be found in a similar study of Danish newspapers. Most existing studies in this area have only collected data over short timeframes and have therefore not been able to register possible changes in modes of representation. The present study has sought

to overcome this issue by emphasizing the long run for data collection. Analyses thus show that there is no negative bias in Danish media representations of youth.

